

ปริศนาเมืองนครศรีธรรมราช

ที่เป็นสื่อสะท้อนภาพการดำเนินชีพของสังคมชนบท

“ชวนดุม” เรียนเรียง

ว

สุดอุปกรณ์และเครื่องมือเครื่องใช้ที่จำเป็นต่อการดำเนินชีพของคนในห้องถินภาคใต้ โดยเฉพาะชาวจังหวัดนครศรีธรรมราชและจังหวัดใกล้เคียงมีหลายอย่าง เช่นเครื่องเรือน เครื่องครัว เครื่องใช้สำนักงาน เครื่องมือช่างไม้ เครื่องเย็บปักถักร้อย อาวุธ พาหนะเดินทาง เครื่องเขียน เครื่องเสียง เครื่องกันแดด กันฝน เครื่องซัก เครื่องแต่งกาย เครื่องบอกเวลา เครื่องนั่งทำงาน เครื่องศพ เป็นต้น

ปริศนาที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับวัสดุอุปกรณ์ และเครื่องมือเครื่องใช้ในการดำเนินชีพ มีลักษณะที่น่าสังเกตคล้ายอย่างดังนี้

๑. ปริศนาที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับเครื่องเรือน

เครื่องเรือนที่กล่าวถึงในปริศนาเมืองนครศรีธรรมราชมีทั้งส่วนประกอบที่มีโครงสร้างของตัวอาคาร และเครื่องประภากบอธิ์ เช่น

กลาญพากลุกยืน กลาญดีนพากลุกนอน	(บันไดบ้าน)
คนแก่ห้าไม้ฟัน ขบกันจนตาย	(หัวนอน)
นอนคว่าเห็นลาย นอนหมายเห็นตับ	(เสื่อ ตับจาก)
หนังไม้ไก่หนัง โนราไม้ไชโนรา แลถ้าเสียงเบา	(เสาเบียง เสาระเบียง)
หมุดหมิดมุดมิดหย่อง (หมีอง)	(ตอกบิด ผูกตับจาก)

๒. ปริศนาที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับเครื่องครัว

ปริศนาเมืองนครศรีธรรมราชเกี่ยวกับเครื่องครัว มีเกือบครบถ้วน ตามที่ปรากฏในสภาพชีวิตจริงของครอบครัวคนไทยในชนบท เช่น

กาไฟรนำมาให้ ในครัวไฟ	(กาต้มน้ำ)
กินแล้ว กินรอด หอดห้ายกันนอน	(ถวย ชาม จาน)
เยหลัง ทึ้งเขกหัว ด้วยเกรงกลัว กินแล้วตาย	(เหล็กนุด)
โคนเป็นໄม ตรวจางหวาย ตรวจปลายพรก	(กระจา จวัก)
คุดอยู่ในดิน เวลากินต้องเอาไม้ขอย	(ข้าวในหม้อดิน)
พฤษภาคม เช้าปาก	(ห้อง)
ແດນແຍງวนคำ คำร้องให้ น้ำลายปุดปุด	(หม้อข้าวเดือด)

ต่าที่สุด ต่ากว่ามุขย์ บุดบ่อไว้ใต้
 ตัวต่ำต้อย ไม่ໄ้มขอย ขอยไม่ถึง
 แปดหูสองขา เวโรหารหนักหนา เอาขาแยงหู
 มีปากที่หัว มีตัวใสใส กายมันคนใช้ ออยู่ทุกบ้านเรือน
 อิหมูเมืองที่หาก

(สวัด หวาน)
 (ไม่เขียวได้)
 (ปืนโต)
 (ถัวยแก้ว)
 (หม้อ กะทะ)

๓. บริศนาที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับเครื่องใช้กitchenware และเชือเพลิงที่ใช้ในครัวเรือน เช่น

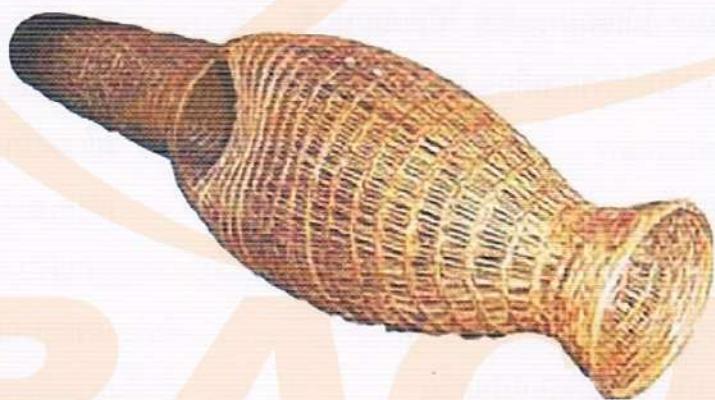
กินทางคอออกทางหาง	(ตะเกียง)
นกกดดาแดงน้ำแห้งตาย	(ตะเกียง)
นกแมงค่าปากแดงน้ำแห้งตาย	(ตะเกียง)
นางวังขังไว้ นางกินไม่ได้ นางกินได้เจง	(ตะเกียง)
ข้างนอกกลมเคลือบ	ข้างในหยุบหยด
ชี้เยียะย้อย	ทางหัวคอแดง
เห็นตัว	กลัวแต่ไม่ให้
เห็นบี้เห็นໄส	หังให้ว้าหังกลัว
เมื่อจุดไฟติดแล้วร้องให้	(ขี้ผึ้ง, ได้เทียนไข)
ตัวเท่าข้อมือ ปีบที่ดือ ตาแดงแจ้	(เทียนไข)
ต่านไฟรติดไฟไม่ลุก	(ไฟฉาย)
มาแต่เมืองนอก ไม่เขียวไม่ออก	(ถั่วไฟฉาย)
คนหัวแดง วิ่งผ่านคำแพง	ไฟลุกวาว
มีตาอยู่กลาง มีหางอยู่ริม	(ไฟขิดไฟ)
เอาไม้จ้ม	พุดแซ่บุดแซ่
	(ไม่มีดไฟ)

พระหน่อนอนข้าง	พระนางนอนริม	
พระหน่ออุกขันทิม	พระนางยิ่มแฉ	(เมี้ยดไฟ)
เวลาใช้อาจຸາ		(เมี้ยดໄຟ)
ชื້ອມາດា	นำມາໃຊ້	กลາຍເປັນສີແດງ
ພອລືນແຮງ	ກລາຍເປັນສີເຫາ	ຕ້ອງເຂາໄປທຶງ (ດ່ານ)
ດີບດា	ສຸກແດງ	ສຸກແຮງຂາວ (ດ່ານ)
ແຮກເຄາມາສີດា	ໃຊ້ໄປເປັນສີເຫາ	ຕ້ອງເຂາໄປທຶງ (ດ່ານ)

๕. ປຣິຄນາທີ່ມີເນື້ອຫາເກົ່າຍັກນິເຄົ່ອງມືອຈັບສັດວົງ ມີເຄື່ອງລໍາມສັດວົງແລະຜູກຄອສັດວົງ

ເຄື່ອງມືອຈັບສັດວົງເທົ່າທີ່ພົບໃນປຣິຄນາ ມີທັງເຄື່ອງມືອຈັບສັດວົງນໍາ ສັດວົງບກ ສ່ວນເຄື່ອງລໍາມສັດວົງ
ຫຼືຜູກຄອສັດວົງ ມັກໃຊ້ກັບສັດວົງເລື່ອງ ແກ່ນ

ຫັ້ງສາຮລອກມາ	ຂອກາໃນພຸງ	(ໃຊ້ດັກປາ)
ຫັ້ງສາຮລອຍນໍ້າມາ	ມີແຕ່ງໆ ໄນມີເງິງ	(ໃຊ້ດັກປາ)
ສີ່ຕື່ນ ທາງຫ້າ	ກະດູກຫຼາ	ກິນທັງປາທັງກຸງ (ຍອ)

ຮອນຮອນນອນກອດກັນ	គັນຫນາວສິ້ນນອນແກ້ປັ	(ຂອນດັກປາ ໃຊ້ດັກປາ)
ຫັ້ງຜູ້ ແລ້ງເໝີຍ		(ໃຊ້ດັກປາ)
ຕາແປ່ເຫັນໂກຍ	ລົງນໍາໄມ່ຂັ້ນ	(ເປົດ)
ດັນທ່າປຶ້ງ ຖຸກວິ່ງຕັ້ງດາ		(ແທ)
ໄປເຫົ່ານິ້ນນາ	ມາເຫົ່າແມໄກ່	(ແທ)
ມີລູກອູປີ່ຂາ	ມີຕາຮອບຕົວ	(ແທ)
ສັບຕາ ວາຕາ	ຢັກຂາ ພາເວ	(ກັບ ແຮ້າ)
ຜູກຄອເພື່ອນແລ້ວ	ຕີ້ຫວັພື່ອນເລ່າ	(ຫລັກລໍາມ ວ້າ ດວຍ)
ຜູກຄອໜັນແລ້ວ	ຕີ້ຫວັໜັນເລ່າ	(ຫລັກລໍາມ ວ້າ ດວຍ)
ມັດຄອດຫົວ		(ຫລັກລໍາມສັດວົງ)
ຄູກຕີແມ່	ຮອງແຂ່ກລາຍດັງ	(ເກຣະຜູກຄອສັດວົງ)

เช่น

๕. บริคณาที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับภาษาชน tộcต้นน้ำ

ภาษาชน tộcต้นน้ำที่กล่าวถึงในบริคณา มีแพร์ผลอยู่ ๓ ประการ คือ ขันน้ำ หมายต้นน้ำ และระบวยต้นน้ำ

กลมๆ เป็นมน คนใช้ทุกวัน ชื่อมันนำห้า	(ขันน้ำ)
สัตว์ไหรอยู่ปลายไม้ พอยังได้ตกลงดิน	(หมายต้นน้ำ)
อีหลุด ตุดซู่ วิ่งเข้ารู ปิดทางไม่มิด	(ระบวยต้นน้ำ)

๖. บริคณาที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับเครื่องมือการกิจกรรมและอุตสาหกรรมในครัวเรือน

เครื่องมือเครื่องใช้กลุ่มนี้ แสดงถึงวิถีชีวิตของกลุ่มชนในลังคมเกษตรชนพื้นฐานในชนบทที่ขาดแคลนธรรมชาติ แรงงานคน แรงงานสัตว์ ที่ดินเป็นปัจจัยในการผลิต เช่น

กินทางปากเข้าหางปิก	(ໄກ)
อบูในบ้าน ขึ้นอกหง	(ຈອບ)
ตัวยา ปากใหญ กินไม่อิ่ม	(ຈອບ)
หน้าส้มฟันขาว หางขาวที่สุด ไดร้ายไม่ถูกไม่ใช่ลูกมนุษย์	(ຈອບ)
ໄอักลงมี่ม้อແນນ ໄອັກລມເທ່າແນນ ໄອັແນນນອນຕຸຍ	(ຈອບ)
ໂຄນໄຟ້ ກລາງຫວາຍ ປລາຍເຫຼັກ	(ໄຟ້ສອຍ)
กดหัว ປ່ອງ	(ສາແຫກ)
ໄດ້ໄຮຣເອຍ...ຄາບກັນ	(ຕິ່ນຫາບ)
ກລມເກລື້ອງເໝືອນພະຈັນທີ່ ດັນພູນສາງ	(ກະດັ້ງ)
ຜູກຟື້ ປຳຄົມພອມ	(ກະສອບ)
ໃນຂາວອອນໃນປັກ ດັນໄຟ້ໄຟ້ໄຟ້	(ຕຽກຕໍ່າງໆ)
ເປັນຫລິ່ງເປັນບາງ ມີຫານນ້ຳໄຫດ	(ຕຽກບົດ-ໄມ່ແປ້ງ)
ສອງໜ່ວຍກລມກສື້ ຜູ້ຫຼູງຂອນໃຈ	(ຕຽກບົດ-ໄມ່ແປ້ງ)
ໄອັກລມ່ມ້ອັແນນ ກຸບາ ເລີ່ນາ ອື່ແນນນ້ຳອອກ	(ຕຽກບົດ-ໄມ່ແປ້ງ)
ກິນຂ້າງບົນ ປຶ້ຂ້າງຄ່າງ	(ຕຽກບົດ-ໄມ່ແປ້ງ)
ຂ້າງຄ່າງກີ່ທີ່ນ ຂ້າງບົນກີ່ທີ່ນ ກິນແຕ່ຂ້າວ	(ຕຽກບົດ-ໄມ່ແປ້ງ)
ເຄື່ອງເຄາ ເຄື່ວເຄາ ປັອນໄມ່ທັນ	(ຕຽກບົດ-ໄມ່ແປ້ງ)
ກິນທາງປາກ ປຶ້ທາງພູງ	(ຕຽກສີ)
ກິນທາງຫັ້ ປຶ້ທາງຂ້າງ	(ຕຽກສີ)
ກິນເຫົາໄດ ກໍາໄມ່ອູ່ພູງ	(ຕຽກສີ)
ລື່ຕື່ນຢືນຍັນຕວນອະນຸ ສອງຫາງວີ ປາກກິນຂ້າວ	(ຕຽກສີ)

สองหัวคอดียา	(สากระดับข้าว)
ดอกหนึ่งพิน ดอกหนึ่งผัน	(บอกบนมีจีน)
ดอกหนึ่งเคล้า เข้าห้องนอน	(บอกบนมีจีน)
อุกหมั่นเรืองหวีหวี แม่หมันพีหลุดตุต	(ที่ปืนเด้าย)

๗. ปริศนาที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับเครื่องดนตรีและโสดหัศมนุปกรณ์

เครื่องดนตรีและโสดหัศมนุปกรณ์ที่ปรากฏในปริศนา มีทั้งดนตรีพื้นบ้านและโสดหัศมนุปกรณ์สมัยใหม่ ที่แพร่หลายสู่ทุกชน เพราะความเจริญทางด้านวัฒน และเทคโนโลยีหรือวิทยาการสมัยใหม่ เช่น

ดอกไหรเหรอ ໄไรได้นาน ทนทานไม่เที่ยวแห้ง	(ดอกคำโพง)
ตัวเท่าครรอก อุกดกรอบคอ	(กลอง.ตะโพน)
ห้ายปลีน ปากกว้าง ตรงกลางป่อง	(หับ)
ปากมน หางเมิน หลวิงไม่ให้คลำ แต่รู้	(ปี่)
มีสองหน้า ร้องฟ้าลั่น เมื่อมันยกตี	(กลอง)
มีร่องมีรู หน้าอยู่สองหน้า	(กลอง)
ใช้เมื่อเวลา พักผ่อนหย่อนใจ	(แผ่นเสียง)
มาแต่เมื่อชั่วๆ กะๆ ไม่มีชีวิตพูดได้	(วิทยุ)
สีเหลี่ยมคล้ายตู้ ยิ่งดูยิ่งมัน	(โทรทัศน์)

๘. ปริศนาที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับเครื่องนอน

เครื่องนอนที่ปรากฏในปริศนา ลอดคล้องกับวิถีชีวิตของกลุ่มชนในสังคมชนบท ที่ว่ามีการดำรงชีวิตเรียบง่าย เช่น

นอนค้ำหินลาย	(เสื่อ)
กินทีเดียวอิมจนตาย	(หมอน)
กลางวันมีตัว ฝีหัวกลางคืน	(หมอน)
ไม่มีมือ ไม่มีตีน มีแต่หู กินคนทึ่งตัว	(มุ้ง)

สีตินชี้ฟ้า อ้าปากกินคน	(มัง)
สีตินเกาะฟ้า อ้าปากกินคน	(มัง)
ลิงก้าไม่ใช้คลิ้ง ลมหายไม่ให้คุณ ที่นี่ไปห่มบนพุงคน	(ผ้าห่ม)

๙. บริคนาเกี่ยวกับเครื่องเมืองไม้

เครื่องเมืองไม้ ที่ปรากฏในบริคนา เป็นเครื่องใช้สามัญที่รัชกและใช้กันอยู่โดยทั่วไปในลังคอมชนบท เป็นเครื่องมือที่สำคัญแรงคนเป็นพื้น เช่น

กินข้างล่างขึ้นข้างบน	(กบໄສໄเม້)	
กินกันท้องขึ้นกับหลัง	(กบໄສໄเม້)	
เดยกระโดดໂດຕົມ	ດູກຮະດມກົມໄດ	(กบໄສໄเม້)
ມີຟັນຊື່ເດີຍາ	ເຕີຍວໄມ້ທັງແຜ່ນ	(ກบໄສໄມ້)
ມີຟັນຊື່ເດີຍາ	ໃຫ້ເຕີຍວໄມ້ໄດ້	
ນອກຈາກຖູໄມ້	ໃໝ່ໄດ້ພລດີ	(ກບໄສໄມ້)
ຕາຂາວ ຫາງດຳ		(ຂວານ)
ຕ້າຄ່າຄອກ ດອນຂນອອກ ຍາວວາහິ່ນ		(ຂວານ)
ຕ້າດຳຟັນຂາວ ຫາງຍາວທີ່ສຸດ		(ຂວານ)
ຂຶ້ນປ່າປ່າທຽດ ມນຸຍຍືກ້ານ		(ຂວານ)
ມີຟັນຊື່ເດີຍາ	ໃໝ່ເຕີຍວໄມ້ໄດ້	
ນອກຈາກຖາກໄມ້	ໃໝ່ໄດ້ພລດີ	(ຂວານ)
ກິນອູ່ເຫຼົາໃນຄລອງ		(ເລື່ອຍ)
ມີຟັນມາກມາຍ	ເຫດືອໃໝ່ເຫດືອສອຍ	
ຟັນມີຟັນນັບ	ເປັນຮ້ອຍເປັນພັນ	(ເລື່ອຍ)
ຫຼຸກຫຼິກເໜີອນຫາງດວຍ	ຫັກໃຫ້ຕາຍກີໄມ່ອອກ	(ສວ່ານ)
ຂ້ອມາແຕ່ຕ້າວ ໄນຕົບຫວັນໄກ່ກິນ		(ສິວ)
ຕ້າດຳໜົດໜົມ ຍື່ງດີຢືນກັດ		(ສິວ)

๑๐. บริคนาที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับเครื่องเมืองเย็บปักถักร้อย

บริคนาที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับเครื่องเย็บปักถักร้อย ที่จำเป็นขึ้นพื้นฐาน เช่น	
ຫັດເຫັນປ່າຫາໄມ່ພບ	(ເໝີມ)
ດີລື່ງຈິ່ງຫົດ ຕ້າວເຫຼົາຫົດ ຫາງຍາວຄ່າວາ	(ເໝີມ)
ຕ້າເອີຍດົກສີ ຫາງຍາວຮີ ດຳພຸດດຳພຸດ	(ເໝີມ)
ນັກໄມ່ນັກ ໄກໄມ່ໃໝ່ໄກ່	(ເໝີມ)
ຕ້າວເຫຼົາໄຣ ມ້າຫາງສອງເສັນ	(ເໝີມ)

มาแต่เมืองจีน เข้าลับเข้าสิน เกรวอยหมูซักก	(เบี้ม)
ไม้เท้าของพระยา ชัดเข้าป่า หาไม่พบ	(เบี้ม)
หมาขาดอดร้า ขี้แตก	(เบี้ม)
เหล็กไหรมีหาง	(เบี้ม)
หอกเจ้าพระยา แปลงไปในป่า หาไม่พบ	(เบี้ม)

๑๓.ปริศนาที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับอาชุดที่ปรากฏในปริศนา เช่น

ลิงก้าไม่ใช่ลิง ค่างถ้าไม่ใช่ค้าง	(กรีช)
นั่งอยู่บนปาง เอกหงส์ແย়েঙ্গ	(กรีช)
ลิงก้าไม่ใช่ลิง ค่างก้าไม่ใช่ค่าง	(มีดเหน็บ)
เห็นบ่อเวบนปาง เอกหงส์ແয়েঙ্গ	(มีดเห็นบ)
ดอกถั่วแกะ บานแยกครู่	(ปืน)
พี่ชายขอตู นั่งคอบยูรูจะงก	(ปืน)
นกคุ่มปากเหล็ก ตัวเล็กเสียงใหญ่	(ปืน)
นกแมงค่าปากเหล็ก ตัวเล็กเสียงใหญ่	(ปืน)
บอกเหล็ก ปากเล็ก เสียงใหญ่	(ปืน)
อยู่นี่แฝ่นา ลูกคลາไปหาภิน	(ปืน)
ไอ้เหล็ก อกเล็ก ปากเล็ก เสียงใหญ่	(ปืน)

๑๔.ปริศนาที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับพากนະเดินทาง

พากนະเดินทางที่ปรากฏในปริศนา มีหั้งหางบกและหางน้ำ เช่น	
กลางวันปิดตา กลางคืนแผ่นดินตา	(รถยก)
ตาเป็นไฟ ใจเป็นเหล็ก	(รถยก)
ตัวเทาช้าง หางเทาสามนิ้ว	
ด้วข้างละวา ตาเท่านาตร	(รถไฟ)
มาจากอังกฤษ	มีฤทธิ์ที่หัว
หางยาวหาดัว	หัวมันร้องได้
รวมเรือหันใจ	ชอบใช้ทุกคน
เยเรือให้ร เยไว	(รถไฟ)
มาจากเลใน ใบขาวใส ห้าไม่ดอง	(เรือใบ)
ลูกสาวหารร่อน	ดอกหอนลิ้นดี

หัวหมุดธรณี	น้ำให้เหลืออกท้าย	(เรือบุต, เรือมาด)
แล่นมาแต่ไกล เห็นใบมา ก่อน		(เรือลำเกา)
อิทธุ่มตุ่มต้า เที่ยวบังค่า ไม่เห็นราย		(เรือพาย)

๑๓. ปริศนาที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับเครื่องเขียน

เครื่องเขียนที่ปรากรูปในปริศนา เช่น		
ฉีกขาเข้าไปใส่ น้ำให้เหลืออกท้ายชา		(ไกรหรือไตรคีบมาก)
ดำเนหเมื่อนนิลกินหญ้ารอนบคง		(ไกรหรือไตรคีบมาก)
ทุกครั้งที่กางชา ต้องอ้าปาก		(ไกรหรือไตรคีบมาก)
ไอันนิล กินหญ้ารอนบลวง		(ไกรหรือไตรคีบมาก)
ต่าเท่าต่าต้องสอย		(เต้าปูน)
หม้อเท่าไายนี้เป็ด กินไม่เหม็ด หั้งเจ็ดคน		(เต้าปูน)
ไม้หลักปักในหนอง ไครไปก้าต้อง ไครมา ก้าต้อง		(ไม้เขี่ยปูน)
ไม้หลักปักในหนอง คนนู้ม่าต้อง คนนี้มาต้อง		(ไม้เขี่ยปูน)
หนึ่งไม้มีสอง		(ไม้เขี่ยปูน)
หนักก้าเล หนักก้าเล คนหั้งเพ เกาะหัวหลัก		(ไม้เขี่ยปูน)

๑๔. ปริศนาที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับเครื่องเขียนเครื่องเรียน

เครื่องเขียนเครื่องเรียนที่ปรากรูปในปริศนา เช่น		
ตัวเป็นไน้ ได้เป็นตัว หัวเป็นยาง		(ดินสอ)
ตัวเป็นไน้ ได้เป็นถ่าน วนเป็นยางดินสอ		(ดินสอ)
ดินไโอไหรที่ไมใช่ทำไว้ดินสอ		(ดินสอ)
กินมาก คายน้อย		(ปากกา)
ทำงานปิดหู เลิกงานงานปิดปาก		(ปากกา)
ปากแبن ตัวกลม ย่มน้ำออก		(ปากกา)
มาแต่เมืองญี่ปุ่น ปากแبن หัวกลม อมน้ำลาย		(ปากกา)
คำสะอาด ขาวสกปรก		(กระดาษคำ)
ลายเหมือนไก่ตอก ผู้รู้ไม่บอก เราไม่รู้จัก		(หนังสือ)

๑๕. ปริศนาที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับเครื่องกันแดดกันฝน

เครื่องกันแดดกันฝนที่ปรากรูปในปริศนา เช่น		
เวลาใช้ต้องไว้ที่สูง		(หมวก)

ห่องเที่ยวกุญแจง หนังแดดหังฟน	(ร่วม)
เวลาไปเท่าดัง เวลามาเท่าแซน	(ร่วม)
หุบเท่านอก ดอกเท่าดัง	(ร่วม)
อยู่ในร่มเท่าแมง ออกรถกลางแจ้งเท่าดัง	(ร่วม)

๑๖. ปริศนาที่เนื้อหาเกี่ยวกับเครื่องชั่ง

ปริศนาประทานี้พับน้อย และพูดถึงเครื่องชั่งทั่วไปฯ เช่น
คันดีดือยู่หnung พอดันทุก จือง (ตาชั่ง, คันชั่ง)

๑๗. ปริศนาที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับเครื่องแต่งกาย

เครื่องแต่งกายที่ปรากฏในปริศนา มีทั้งเสื้อผ้า ถุงน่อง รองเท้า หรือ กระจา และเครื่องประดับ เป็นต้น
ดังเช่น

มาแต่เมื่อเจน ตัดหัวตัดตืน กินคนหึ้งเป็น	(ผ้าถุง)
กลุมา เท่าต้ามพร้า ไม่เข้าแยกไม่เข้า	(ผ้าโจงกระเบนหรือหางเบน)
เนื้อยัง หนังห้าไม่ ส่องแขนมีพอใช้ ห้าไม่เดียร	(เสื้อ)
มือปุส่อง ใส่เข้าไปสอง เป็นสอง	(ถุงน่อง รองเท้า)
เอารอกสอง ยังเหลือสอง	(ถุงเท้า)
เรือสองลำ เบได้คนเดียว	(รองเท้า)
มีพันมากมาย แต่กินไหรไม่ได้	(หรี)
ตาดูเป็นหาย ยายดูเป็นหลูง	(กระจา)
นารีมีรุ ทองคำหมู ถุดรุนารี	(ตุ้มหู)
นารีมีรุ ทองคำเข้าอยู่ ในรูนารี	(ตุ้มหู)

๑๔. ปริศนาที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับเครื่องบอกเวลา

- เครื่องบอกเวลาที่ปรากฏในปริศนา เช่น
เวลาเดินอยู่กับที่ เวลาติไม่เจ็บ (นาฬิกา)
แขวนไว้ก็แลเห็น เกณฑ์ให้เดินเป็นเวลา ร้องมาเป็นเสียง (นาฬิกา)
เด็กไม่ใช่เด็ก “เดินตอกแต็ก” เวลา กลมดีน (นาฬิกา)
ขอบเดินกลางวัน กลางคืนไม่ยอมนอน (นาฬิกา)

๑๕. ปริศนาที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับเครื่องนับหน้าการ

เครื่องนับหน้าการที่ผูกพันอยู่กับชีวิตชนบท มีหลายประเภท เช่น การนับเปลวเชิงช้า เล่นไฟ เล่นลูกอม เล่นวัว เล่นหมากruk วัวชน เช่น

วิงช้างอยู่กับที่ คนชอบข้อยุ่งที่เดิม	(เปลวเชิงช้า)
ศีลสี	นำรีขอบต้อง
เสียเงินเสียทอง ขอบต้องศีลสี	(ไฟ)
ขอบมากับฝน เวลาอยู่บ่นเสียงดัง	(ลูกอม/ลิ้นлом)
ตีนเหนียวธรณี สองปีกอ้า ร้องก้องเวหา	(ลูกอม/ลิ้นлом)
ตันเท่าสายพาน ดอกบานเวหา	(ว่าว)
ตันเท่าสายมิ้ง ออกวิ่งขึ้นเวหา	(ว่าว)
ตันเบาหายไปหลัก อิ่งวักยิ่งขึ้น	(ว่าว)
มีมุสสีแคร่ สีแม่จัตุรัส ผู้คนเงยบสงัด	
ฝ่าฟันกันตาย เหตือแต่นายสองคน	(หมากruk)
กระบวนกระแทก หุ้นแทกเพราะชน	(วัวชน)

๒๐. ปริศนาที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับเครื่องศพ

สัจธรรมแห่งชีวิต คือทุกคนต้องตายดังปริศนาที่ว่า

ไปแล้วไม่กลับ	หลับแล้วไม่ตื่น	
พื้นไม่มี	หนีไม่พ้น	(ความตาย)
ปาให้ที่ทุกคนไม่อยากไป		(ปาช้า)
ปาให้ลูกไปทุกคน		(ปาช้า)
ผี ใครใช้ให้เผา		(หวันให้)
คนซื้อไม่ได้ใช้	คนใช้ไม่รู้เรื่อง	(โลงศพ)
คนทำไม่ได้อยู่	คนอยู่ไม่ได้ทำ	(โลงศพ)
ข้างนอกสดใส	ข้างในเป็นโพรง	(โลงศพ)

ปริศนาเมืองนครศรีธรรมราชในส่วนที่เกี่ยวข้องกับวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ที่จำเป็นต่อการดำเนินชีพของมนุษย์ในสังคมต่างๆ ดังกล่าวมา แสดงให้เห็นว่า ปริศนาเมืองนครศรีธรรมราช ได้เป็นสื่อสะท้อนภาพชีวิตของสังคมชนบทว่า เป็นสังคมเกษตรกรรม วิถีชีวิตของคนเรียนง่ายและถึงที่น่าภาคภูมิใจในอีกแง่มุมหนึ่งคือ ภูมิปัญญาของบรรพบุรุษที่สามารถสร้างสรรค์ พัฒนาวัสดุอุปกรณ์ และเครื่องมือเครื่องใช้ที่จำเป็นต่อการดำเนินชีพได้อย่างสอดคล้องและกลมกลืนกับธรรมชาติ และถึงเวลาล้อม ใช้ศิลปะทางภาษาผู้กร้อยเป็นปริศนาเกี่ยวกับเครื่องมือเครื่องใช้อย่างแบบบล ตั้งแต่เครื่องเรือนจนถึงเครื่องศพ หรือตั้งแต่เครื่องใช้ที่จำเป็นตั้งแต่แรกเกิดจนกระทั่งตายจากการศึกษาปริศนาจึงก่อให้เกิดคุณค่าทางเชิงศิลป์ และเชิงศาสตร์ ซึ่งควรแก่การสนับสนุนส่งเสริมให้เป็นที่รู้จักเข้าใจ และใช้ประโยชน์อย่างแพร่หลายทั้งในและนอกระบบโรงเรียนสืบไป

หนังสืออ้างอิง

๑. นพคุณ คุณชีวะ, การจัดหมวดหมู่ปริศนาของไทย, หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู ๒๕๑๙.
๒. นิกร แนวทางศ., รวมปริศนาไทย, หัดด็อกศลการพิมพ์, ๒๕๑๖.
๓. หัศนีร์ ศุภเมธี, ปริศนาบทไทย, สนธุรี, วิทยาลัยครุภัณฑ์ ๒๕๗๔.
๔. กิญโญ จิตต์อรุณ, ปริศนาบทไทย, สงขลา วิทยาลัยครุสังขลา, ๒๕๑๘.
๕. วิมล ดำรง, ปริศนา : วรรณกรรมมุขป่าจูดเมืองนครศรีธรรมราช การศึกษาเชิงวิเคราะห์, นครศรีธรรมราช, ศูนย์ศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช, ๒๕๕๔.
๖. วิมล ดำรง, วรรณกรรมมุขป่าจูดเมืองนครศรีธรรมราช, นครศรีธรรมราช ภาควิชาภาษาไทย วิทยาลัยครุภัณฑ์นครศรีธรรมราช, ๒๕๑๐.

